

Dosarul nr. 1a-1198/2024 (1-23168789-02-1r-19122024)
Judecător: Angela Vasilenco

DECIZIE
În numele Legii

24 martie 2025

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Centru

Avînd în componența sa:

Președintele comletului, judecător:

Oxana Robu

Judecători:

Olga Cojocarui și Vladislav Schibin

A examinat în ordine de recurs, *fără prezența părților*, recursul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Buzu Vasile împotriva sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 19.11.2024 în cauza penală de învinuire a lui **Rîșcovoii Chirill ******* în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2), lit.c) Cod Penal al RM, și-

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.11.2023 – 19.11.2024;

Instanța de recurs: 19.12.2024 – 24.03.2023.

Procedura de înștiințare a fost legal executată.

Verificând legalitatea și temeinicia sentinței pronunțate, în raport cu argumentele din recursul declarat de procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Buzu Vasile împotriva sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 19.11.2024 și pe baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal -

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 19.11.2024, s-a încetat procesul penal pe cauza de învinuire a lui **Rîșcovoii Chirill ******* (*născut la *****; IDNP *****; cetățean al Republicii Moldova, originar și domiciliat în or. ***** str. *****; muncește în Germania, celibatar fără persoane la întreținere, fără grade de dizabilitate, fără titluri speciale, grade de calificare și distincții de stat, fără antecedente penale*), în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. c) Cod Penal în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința în cauză instanța de fond a reținut că, Rîșcovoii Chirill ***** în perioada lunii ianuarie 2018, acționând intenționat, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, din motiv de cupiditate, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, sub pretextul importării mijloacelor de transport în Republica Moldova, aflându-se în mun. Chișinău la intersecția străzii Ismail cu bd. Ștefan cel Mare și Sfanț, asigurându-l pe cet. Romeus ***** că, are posibilitatea importării contra sumei de 20 000 euro a două mijloace de transport de model „ Volkswagen caddy”, prin abuz de încredere, l-a determinat pe acesta de a-i transmite suma de 5000 euro, ulterior, continuând acțiunile infracționale, inducându-l în eroare

pe cet. Romeus *****, sub pretextul inventat și faptul că, pentru importarea mijloacelor de transport menționate este necesar da a-i fi transmise și suma de 15 000 euro, menținându-l în eroare, l-a convins pe ultimul de a-i transmite mijloacele financiare cet. Prodan *****, mijloace financiare care au fost transmise de către acesta lui Rîșcovoii Chirill, în mun. *****, acțiuni, prin care a cauzat părții vătămate, Romeus *****, daune materiale în sumă de 20000 euro, care conform cursului oficial de schimb al Băncii Naționale a Moldovei pentru perioada ianuarie 2018 constituia suma de 412 720 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Rîșcovoii Chirill ***** a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin.(5) din Codul penal, Escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere săvîrșite în proporții deosebit de mari.

La data de 07.06.2024, prin Legea nr. 136 din 06-06-2024, în Monitorul Oficial Nr. 245-246 art. 353, art. I pct. 23), au fost operate modificări, la art. 126 din Codul penal, care are următorul cuprins: „ (2) Se consideră proporții considerabile sau esențiale valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. ”

Ținând cont că prin modificările operate, faptele incriminate inculpatului, nu au fost dezincriminate și nu a fost înlăturat caracterul infracțional al faptei, dar au fost stabilite noi limite de calculare ale prejudiciului considerabil, învinuirea a fost modificată în instanța de judecată, după cum urmează:

Rîșcovoii Chirill ***** se învinuiește în aceea că el, în perioada lunii ianuarie 2018, acționând intenționat, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, din motiv de cupiditate, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, sub pretextul importării mijloacelor de transport în Republica Moldova, aflându-se în mun. Chișinău la intersecția străzii Ismail cu bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, asigurându-l pe cet. Romeus ***** că, are posibilitatea importării contra sumei de 20 000 euro a două mijloace de transport de model „ Volkswagen caddy”, prin abuz de încredere, l-a determinat pe acesta de a-i transmite suma de 5000 euro, ulterior, continuând acțiunile infracționale, inducându-l în eroare pe cet. Romeus *****, sub pretextul inventat și faptul că, pentru importarea mijloacelor de transport menționate este necesar da a-i fi transmise și suma de 15 000 euro, menținându-l în eroare, l-a convins pe ultimul de a-i transmite mijloacele financiare cet. Prodan *****, mijloace financiare care au fost transmise de către acesta lui Rîșcovoii Chirill, în mun. *****, acțiuni, prin care a cauzat părții vătămate, Romeus *****, daune materiale în sumă de 20000 euro, care conform cursului oficial de schimb al Băncii Naționale a Moldovei pentru perioada ianuarie 2018 constituia suma de 412 720 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Rîșcovoii Chirill ***** a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin.(2) lit. c) din Codul penal, Escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. *Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, în cadrul ordinii și termenului de atac, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Buzu Vasile, a declarat recurs prin care solicită, admiterea cererii de recurs, casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 19.11.2024, cu remiterea cauzei penale pentru rejudecare în fond, în alt complet de judecată.*

În motivarea recursului a invocat următoarele aspecte:

- la urmărirea penală pentru faptele comise inculpatul a fost pus sub învinuire pentru bănuiala rezonabilă de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal;

- deși norma art. 325 Cod de procedură penală, nu indică expres etapa la care poate fi modificată învinuire adusă inculpatului, în cadrul judecării dosarului, acest aspect (modificarea învinuirii) este dedus inclusiv din prevederile art. 345 Cod de procedură penală;

- admiterea erorii vizate a condiționat admiterea unor altor erori, care drept consecință determină ilegalitatea soluției adoptate de către instanța de judecată;

- contrar normelor vizate, instanța de judecată a judecat cauza penală în baza noului act de învinuire, altul decât cel reținut în rechizitoriu, care nu putea fi modificat în ședința preliminară, și care incorect a fost înaintat inculpatului, după care a fost prezentat instanței de judecată, la fel în ședința preliminară, aspect care, în esență, afectează procedura de examinare a cauzei penale și a soluției adoptate de către instanța de judecată;

- mai mult ca atât, norma prevăzută la art. 345 alin.(1) și (3) Cod de procedură penală, nu obligă inculpatul la recunoașterea încadrării faptei și nici a faptei comise, încadrare care nu este aceeași potrivit învinuirilor înaintate, de către procurorul la etapa de urmărire penală - art. 190 alin. (5) Cod penal, și acuzatorul de stat - în instanța de judecată - art. 190 alin. (2) Cod penal.

Or, principiul de a aplica legea penală mai blândă nu afectează modul de calculare a prejudiciului, stabilit diferit în fiecare an prin Hotărâre de Guvern, circumstanță care, în esență nu permite soluția modificării învinuirii în sensul atenuării în situația respectivă. Totodată acest aspect nu ar admite o eventuală încălcare a drepturilor inculpaților de examinare a cauzei penale în procedură generală, cu judecare și examinarea tuturor probelor în instanța de judecată;

- Curtea Constituțională în decizia nr. 1G/2020 din 2 iulie 2020 (de inadmisibilitate a sesizării) notează că încadrarea juridică a faptei penale, identificarea normei aplicabile și stabilirea pedepsei țin de competența instanței de judecată, care efectuează încadrarea juridică a faptei în funcție de circumstanțele concrete ale speței deduse judecării. Totodată, instanța de judecată nu este obligată să accepte încadrarea dată de către procuror;

- Curtea Europeană a Drepturilor Omului admite competența instanței de judecată de a schimba încadrarea juridică a acuzației cu care a fost sesizată în mod legal, dar că această competență trebuie să fie însoțită de garanții procedurale în favoarea inculpatului (cauza Adrian Constantin v. România, 12 aprilie 2011, § 21). Astfel, Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu interzice reîncadrarea juridică a faptelor de către judecător, cu excepția cazului în care circumstanțele efectuării ei nu-i permit acuzatului să cunoască în detaliu acuzarea înaintată împotriva lui sau îl împiedică să-și pregătească apărarea în mod efectiv;

- în jurisprudența Curții europene s-a acceptat că persoana ar putea lua cunoștință de noua încadrare juridică a faptei chiar din conținutul hotărârii instanței de judecată (cauza Mihelj v. Slovenia, 15 ianuarie 2015, § 44). în asemenea situații nu se încalcă dreptul la un proces echitabil și, în special, dreptul la apărare, dacă persoana poate contesta hotărârea și, respectiv, reîncadrarea juridică în fața unei instanțe ierarhic superioare dotate cu competența examinării tuturor aspectelor relevante de fapt și de drept;

- examinarea cauzei penale în baza învinuirii reținute în rechizitoriu, exclude recalificarea faptelor de către acuzator în sensul atenuării conform art.10 Cod penal - Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi;

- potrivit art.444 alin. (1) pct. 12 Cod de procedură penală, Hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazul în care,

faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- în partea dispozitivă a sentinței, instanța de judecată a constatat că: „ în baza modificărilor operate din 07.06.2024, prin Legea nr. 136 din 06-06-2024, publicată în Monitorul Oficial Nr. 245-246 art. 353, art. I pct. 23), au fost supus modificării art. 126 din Codul penal”;

- în acest context, procurorul prin ordonanța de punere sub învinuire din 30.10.2024 a modificat învinuirea adusă lui Rîșcovoii Chirill art. 190 alin. (2) lit. c) din Codul penal, Escrocheria, adică *sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*. Or, la ședința preliminară acest act de modificare a învinuirii nu putea fi înaintat, totodată aceasta modificare a învinuirii în sensul atenuării a fost greșit calculată reieșind din noile proporții ale salariului mediu lunar pe economie în anul 2018;

- totodată, la ședința de judecată preliminară, atât avocatul inculpatului cât și inculpatul, au înaintat cerere de a fi încetat procesul penal în privința sa, pe motiv că, a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală;

- pe aceeași logică de idee anterior menționată, urmare a modificării greșite a învinuirii în sensul atenuării, nu putea interveni termenul de prescripție a faptei de escrocherie prevăzută la art. 190 alin. (5) Cod penal, comisă în luna ianuarie 2018;

- inculpatul Rîșcovoii Chirill în ședința de judecată a relatat că recunoaște vina pentru fapta comisă și prevăzută la art. 190 alin.(2) lit. c) din Codul penal;

- totodată, în instanța de fond acuzatorul de stat a fost de acord cu cererea inculpatului și a avocatului său de a fi încetată procedura pe cauza penală de învinuire a lui Rîșcovoii Chirill, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) din Codul penal, în același timp solicitând recunoașterea vinovăției inculpatului de comiterea faptei incriminate și fără a-i stabili o pedeapsă a inculpatului, în baza art. 60 Cod penal în urma expirării termenului de prescripție, conform prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3);

- având în vedere aceste aspecte anterior menționate, au fost greșit interpretate normele penale de aplicare a legii mai favorabile și în consecință calcularea prescripției, care în consecință au dus la adoptarea soluției incorecte, adică a sentinței de încetare a procesului penal.

4. În conformitate cu art. 447 alin. (1)-(3) din Codul de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Participanții au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Astfel, participanții la proces nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art. 447 alin.(2) Cod de Procedură Penală al RM.

Ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței prin intermediul poștei electronice fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanților la proces, instanța conform art. 447 alin. (1) CPP a dispus examinarea cauzei fără prezența părților la proces.

Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, cercetând materialele cauzei penale, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de a admite recursul declarat de procurorul în Procuraura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Buzu Vasile, casând sentința total, inclusiv din oficiu în baza

art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, cu trimiterea cauzei penale la rejudecare de către instanța de fond, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 409 Cod de procedură penală (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 1³) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 1³) sentințele adoptate în ședință preliminară.

Instanța de recurs notează că temeiurile pentru declararea recursului împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul sunt stabilite exhaustiv conform art. 444 Cod procedură penală și urmăresc scopul reparării erorilor de drept comise de instanțele de fond.

Ținând cont de particularitățile recursului împotriva sentințelor pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, instanța de recurs la judecarea recursului nu poate controla fondul cauzei, ea trebuie să accepte constatarea de fapt stabilită de instanța de fond.

În cadrul ședinței preliminare în instanța de fond, de către procurorul delegat în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Buzu Vasile, a fost prezentată ordonanța procurorului delegate în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Buzu Vasile din 30.10.2024, prin care s-a dispus modificarea în ședința de judecată a înmvinuirii inculpatului Rîșcovoii Chiril *****, născut la *****, incriminându-I săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. c) din Codul penal, escrocheria, adică - *sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile. (f.d. 245 vol. I)*

De asemenea, în cadrul ședinței preliminare în instanța de fond, atât avocatul inculpatului Serghei Gavajuc, cât și inculpatul Rîșcovoii Chirill, au înaintat cerere de a fi încetat procesul penal în privința sa, pe motiv că, a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală.

(f.d. vol. II)

5. Conform art. 448 alin. (1)-(2) Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

Conform art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. b), d) Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanța admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral și rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului*

6. Art. 1 Cod de procedură penală stipulează că, „procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile Codului de Procedură Penală, având drept scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată”.

Dispozițiile art. 1 alin. (3) Cod de procedură penală prevăd că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale

Conform prevederilor art. 7 Cod procedură penală „Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod”.

Conform art. 6 par. 1) al Convenției Europene a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, a ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Conform art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Conform art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie întemeiată și motivată.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

În corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins probele apărării.

Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (**Hotărârea Plenului CSJ nr. 5 din 19.06.2006 privind sentința judecătorească, pct.3**).

Conform art. 325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

În corespundere cu art.113 alin.(2) Cod penal, calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

În continuare Colegiul notează că în conformitate cu prevederile art. 8 Cod Penal *caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei*. Este justificat principiul că legea penală incidentă în raport cu o anumită infracțiune trebuie să fie legea în vigoare la acea dată. Însăși rațiunea legii penale este aceea de a reglementa în exclusivitate relațiile de apărare socială existente sau născute în timpul cât ea se află în vigoare.

7.Ținând cont de particularitățile recursului împotriva sentințelor pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, instanța de recurs la judecarea recursului nu poate agrava situația inculpatului, iar aceasta urmează a fi dispusă prin soluționarea de către instanța de fond.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de fond neîntemeiat a dispus încetarea procesului penal pe cauza de învinuire a lui Rîșcovoii Chirill *****, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală, or potrivit sentinței contestate urmează că prima instanță a examinat cauza și a încetat procesul penal în privința lui Rîșcovoii Chirill în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală, fără a recunoaște vinovăția ultimului și fără a-i aplica acestuia pedeapsa stabilită pentru comiterea faptei imputate.

Or, în conformitate cu art. 60 alin. (1) Cod penal, *persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene* : a) 3 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare; b) 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave; c) 15 ani de la săvârșirea unei infracțiuni grave; d) 20 de ani de la săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave; e) 25 de ani de la săvârșirea unei infracțiuni excepțional de grave.

Totodată, în conformitate cu art.50 Codul penal, *se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit*, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.

Astfel, din definiția legală rezultă că prin răspundere penală se înțelege obligația persoanei care a săvârșit o infracțiune de a suporta sancțiunea prevăzută de legea penală. Deci, prin înlăturarea răspunderii penale din motivul intervenirii prescripției de tragere la răspundere penală este înlăturat actul de condamnare (înlăturarea actului de condamnare înseamnă lipsa unei sentințe de condamnare) și, implicit, obligația de a suporta vreo sancțiune penală. În cazul în care nu există condamnarea publică nu poate exista o sentință de condamnare.

Totodată, înlăturarea pedepsei ca efect al intervenirii prescripției de tragere la răspundere penală poate avea loc doar atunci când este posibilă aplicarea acesteia, dar ea nu mai este aplicată. Aici urmează a puncta principial că posibilitatea stabilirii pedepsei poate exista doar în cazul în care persoana este recunoscută vinovată de comiterea unei infracțiuni (interpretarea sistemică a art.3 alin.1, art.6 alin.1 Codul penal, art.8 alin.1 Codul de procedură penală). Deci, când este înlăturată pedeapsa atunci urmează să existe o sentință de condamnare, prin care se recunoaște vinovăția cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea acesteia.

Înlăturarea răspunderii penale nu se identifică cu înlăturarea pedepsei, dat fiind faptul că prima presupune o scutire a persoanei care a săvârșit o infracțiune de obligația de a suporta sancțiunea prevăzută de norma de incriminare, iar a doua presupune scutirea persoanei de executarea pedepsei stabilite prin sentința de condamnare (adică, doar după recunoașterea vinovăției și stabilirea pedepsei).

Soluția încetării procesului penal în ședință de judecată are semnificația absolvirii inculpatului de răspundere penală și de pedeapsă pentru temeuri nereabilitare, iar în unele cazuri și pentru temeuri de reabilitare. Astfel, soluțiunea este o soluție a instanței de judecată prin care cel acuzat se scutește de pedeapsă în cazurile când tragerea la răspundere penală este

împiedicată de anumite circumstanțe prevăzute de lege sau se dispune înlocuirea acesteia cu alte modalități de răspundere (de exemplu cu cea contravențională). Încetarea procesului penal în faza judecării cauzei în prima instanță constituie o soluție determinată de inoportunitatea atingerii scopului procedurii în cauză, de regulă, fără a se pronunța asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

Urmează a sublinia faptul că înlăturarea răspunderii penale prin încetarea procesului din motivul intervenirii prescripției de tragere la răspundere penală nu contravine prezumției nevinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune este de acord să fie liberată de răspundere penală și nu insistă asupra soluționării cauzei penale în ședință de judecată publică (posibilitatea continuării examinării cauzei este prevăzută în art.332 alin.5 Codul de procedură penală.). La baza acestei concluzii stă argumentul că prezumția de nevinovăție este nu doar un principiu, ci și un drept al persoanei, în special a celei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni, și acesta, ar trebui, în consecință, interpretat potrivit unui drept și nu obligații. Dacă persoana renunță la un anumit drept, atunci aceasta nu mai poate pretinde că i s-ar fi încălcat acest drept.

Deși art.21 al Constituției Republicii Moldova nu se menționează expres că prezumția de nevinovăție ar fi un drept al persoanei acuzate, acest fapt reiese din denumirea capitolului în care este inclus articolul menționat (Titlul II ”Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale”). Totodată, în unele acte internaționale ratificate de Republica Moldova se menționează că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni are dreptul să fie considerată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cadrul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale (art.11 Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.14 Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice).

În conformitate cu art. 332 alin. (1) din Codul de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5) –9), 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Prevederile art. 332 alin.(5) din Codul de procedură penală, indică că, în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Conform art. 345 alin. (4) pct. 3) din Codul de procedură penală, în ședința preliminară se soluționează chestiunile privind: ... 3) trimiterea cauzei după competență sau, după caz, încetarea, totală sau parțială, a procesului penal.

Potrivit art. 350 alin. (1) din Codul de procedură penală, dacă în ședința preliminară s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Concomitent art. 391 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală indică că, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Conform art. 394 alin. (4) din Codul de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal.

Reiterăm că intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală constituie atât temei de încetare a procesului (la orice etapă de judecată a cauzei, inclusiv apelul) cât și temei de liberare de executare a pedepsei (sentință de condamnare). Astfel, reieșind din natura juridică a sentinței de încetare (pe temei de nereabilitare) și natura juridică a sentinței de condamnare cu

liberarea de executare a pedepsei, din natura juridică a noțiunii ”răspundere penală”, din consecințele și modalitatea înlăturării răspunderii penale, din diferența înlăturării răspunderii penale și înlăturării pedepsei penale, urmează a fi rezumate următoarele: în cazul în care inculpatul refuză sau lipsește un acord expres , atunci urmează a fi cercetate probele și emiterea, după caz, a unei sentințe de achitare (dacă se constată temeiurile de achitare) sau a unei sentințe de încetare (dacă există alte temeiuri decât intervenirea prescripției, sau a unei sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea pedepsei.

Prin urmare, acestea fiind stabilite Colegiul penal menționează că instanța de fond dispunând încetarea procesului penal de învinuire a lui Rîșcovoii Chirill, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală, în urma cercetării materialelor cauzei să-l recunoască pe *Rîșcovoii Chirill* vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de 190 alin. (2) lit.c) Cod penal, să-i aplice acestuia pedeapsa și ulterior să-l libereze de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală.

Astfel, reieșind din faptul că erorile admise de către instanța de fond nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul Penal va remite cauza dată la o nouă reexaminare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

La o nouă examinare, instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus și să emită o hotărâre legală, întemeiată și motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

8.În consecință, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite recursul procurorului în Procuratura mun. Chișinău oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată Buzu Vasile, casând sentința total, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin.(2) CPP al RM, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. art. 409 alin.(2), 437 alin.(1), pct.4), 448, 449 alin.(1),pct.2), lit.b), 472 CPP al RM, Colegiul penal al Curții de Apel Centru –

DECIDE:

Recursul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Buzu Vasile împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 19.11.2024, se admite, casînd sentința total, inclusiv din oficiu în baza art.409 alin.(2) CPP al RM, cu trimiterea cauzei penale de învinuire a lui **Rîșcovoii Chirill** ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit.c) Cod Penal al RM, la rejudecare de către instanța de fond, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător:

Oxana Robu

Judecător:

Olga Cojocaru

Judecător:

Vladislav Schibin

